

Vergaderjaar 2018–2019

21 501-33

Raad voor Vervoer, Telecommunicatie en Energie

Nr. 740

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN BUITENLANDSE ZAKEN EN VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 december 2018

In reactie op de vraag van de heer Sjoerdsma tijdens de begrotingsbehandeling Buitenlandse Zaken van 15 november 2018 over de voortgang van het trilateraal overleg tussen Oekraïne, Rusland en de Europese Commissie over het behoud van de gasdoorvoer door Oekraïne na afloop van het huidige contract tussen Naftogaz (Oekraïne) en Gazprom (Rusland) eind 2019 (Handelingen II 2018/19, nr. 24, item 5, blz. 19), informeren wij uw Kamer als volgt.

Het kabinet gaf in reactie op de motie-Van Ojik¹ (brief d.d. 1 juni 2018, Kamerstuk 21 501-33, nr. 720) aan de inzet van Duitsland ten aanzien van het behoud van de gasdoorvoer door Oekraïne te steunen. Het kabinet gaf tevens aan zich te zullen beraden op nadere stappen, zoals het steunen van de door de Europese Commissie voorgestelde herziening van de Europese Gasrichtlijn, indien de trilaterale onderhandelingen hieromtrent niet tot succes zouden leiden.

Deze reactie ging namens ons beiden uit, gezien de verantwoordelijkheidsverdeling met betrekking tot geopolitieke aspecten en EU-coördinatie enerzijds, belegd bij de Minister van Buitenlandse Zaken, en de EU-energie dossiers anderzijds, waaronder de EU gasrichtlijn, belegd bij de Minister van Economische Zaken en Klimaat.

Voortgang trilaterale proces

De eerste ronde van trilaterale gesprekken vond plaats op 17 juli, waarbij zowel regeringsvertegenwoordigers als vertegenwoordigers van de betrokken gasbedrijven aanwezig waren. De tweede ronde vond plaats op 12 en 13 september. Hier werd vooral ingegaan op technische aspecten, zoals ontvlechting van het Oekraïense gasbedrijf Naftogaz en tarifiering. De volgende gespreksronde zal begin januari 2019 plaatsvinden. In deze

¹ Kamerstuk 34 775 V, nr. 73.

ronde zal vooral worden ingegaan op een mogelijk nieuw transitcontract en aanverwante zaken, waarbij een onafhankelijke gasnetbeheerder zal worden opgericht. Diverse Europese gasnetbeheerders bespreken momenteel de mogelijkheden om een rol te spelen bij de gastransit.

De onderhandelingen over de Oekraïense gastransit zijn complex en vereisen een constructieve houding van alle betrokken partijen. De toenemende spanningen tussen Oekraïne en Rusland, compliceren het onderhandelingsproces.

Het kabinet acht blijvende steun aan de inzet van Duitsland en de Europese Commissie voor het behoud van de gasdoorvoer door Oekraïne van groot belang. De voortgang van de trilaterale gesprekken is besproken in bilaterale gesprekken met de Duitse Minister van Buitenlandse Zaken Maas. Ook vonden gesprekken plaats met de Europese Commissie.

Het kabinet geeft zich rekenschap van de geopolitieke aspecten van Nord Stream 2. We geven ons ook rekenschap van de wederzijdse afhankelijkheid: Europa is afhankelijk van Russisch gas en Rusland is afhankelijk van inkomsten uit export van gas naar Europa. We realiseren ons dat er in VS discussie is over sancties tegen Nord Stream 2. Hier kunnen wij niet op vooruitlopen.

Herziening Europese gasrichtlijn

Op 8 november 2017 heeft de Europese Commissie een voorstel tot aanpassing van de gasrichtlijn uitgebracht, waarmee Europese energieregeling ook van toepassing kan worden op alle gaspijpleidingen met derde landen door de definitie van «interconnectoren» in de richtlijn uit te breiden naar pijpleidingen met derde landen in plaats van enkel de verbindingen tussen lidstaten. Dit voorstel creëert daarmee ook een bevoegdheid voor exclusief extern optreden van de Unie op dit gebied. Herziening van de richtlijn zal aanleg van Nord Stream 2 naar verwachting niet kunnen blokkeren, doordat eventueel voldaan kan worden aan de voorwaarden (ontvlechting, tarifiering en toegang voor derde partijen).

Over de herziening van de Europese gasrichtlijn wordt onderhandeld in Brussel. Het Oostenrijkse voorzitterschap heeft de gasrichtlijn geagendeerd als punt voor de rondvraag op de Energieraad van 19 december a.s.

Mede in het licht van het belang van het behoud van de gasdoorvoer door Oekraïne, blijft Nederland samen optrekken met Duitsland en de Europese Commissie. Tevens zal de Minister van Economische Zaken en Klimaat met gelijkgezinde landen mogelijke compromissen ten aanzien van de herziening van de Europese gasrichtlijn verkennen. Hiermee wordt invulling gegeven aan de eerdergenoemde kabinetsreactie op de motie-Van Ojik.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
S.A. Blok

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
E.D. Wiebes